

САНАА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАБЫАТА

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 148 (8101). ☆ 1996 сыл ахсынны 17 күнэ. Олгуорунуук. ☆ Санаата — 1084 солкуоай.

Чурапчы улууһун быыбардааччыларыгар
республика Президентин аһаас суруга

Ытыктабыллаах Чурапчы улууһун олохтоохторо!

Мин аһаас улуускутуттар быыбар кинниээди былааннамыт көрсүһүүлэри ыһтарым кыаллыбата. Ону санаа өйдүүртүтүтэр эрэнэбин.

Эһиги улуускутуттар үлэ-хамнас хайдах бараан иһэрин, уопсайынан, балаһыанньа хайдах туруктааҕын билэбин. Рынжэ кинринэн сибээстээн элбэх ылархаттары көрүстүбүт. Ол эрэри санааны түбэрбүккэ, минибит диэки дуулуурдаахтык бармак тустаахпыт. Олох-дьаһаар аныгытык тэринээн, күүһү түмэн турунаахытына, үлэни иччэйдэхпитинэ, бу уустук кэми этэҥгэ туоруохтук, олохпутун толту

**Учаастааҕы быыбар комиссияларын
састаабыгар уларытыллары киллэрин туһунан
Чурапчы улууһун дьаһалтатын 1996 сыл ахсынны
16 күнүнээди 196 №-дээх
УУРААҒА**

«Государственной былаас олохтоох бэрэстэбит таллаах органнарын депутаттарын уонна олохтоох дьаһалтатар баһылыктарын быыбардааһын туһунан» СР Сокуонун 14 ыстатыйатыгар олобуран, учаастааҕы быыбар комиссияларын састааптарыгар манньык уларытыллары киллэрэргэ:

9. Кылааннаахтааҕы быыбардыр учаастак
Андреев Арнадий Афанасьевич бөйүтүн аккааһынан комиссия чилиэни эбэһинээтээн босхолоуурга.

А. А. Захаров сааһын тухары улууһугар үлэлээн кэллэ. Соххоз рабочайыттан, биригэдиригиттэн саалаан райсовет Исполкомун председателигэр, улуус дьаһалтатын баһылытын бастакы солбуйааччыга тийиэ. Аһаардас салайар үлэҕэ 14 сыл сырытта. Онон улууһун олохун, усулуобуйатын олус үчүгээдиэк ыһыктааһын-чымпыктааһын билбит кандидат.

Аны тыа хаһаайыстыбатык специалиһа, тыа хаһаайыстыбатыгар 10 сыл устата үлэлэбит практикалаах. Улуус дьон-сэргэтэ өссө да үһүнүн сүөһү-ас итингитинэн дьарытырарбыт буолуо. Онон итиннэ бөйүтэ опытырарбыт көрүүлээх кандидат туһуна ордуу. Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин кыһалларын, проблемаларын, сурах хоту буолбакка, этиһэн-хаанынан билэр. Россия күүстээх регионнарынан күүһүрэр, эттэн Чурапчы — күүстээх иһилиэстэринээн, тэрилтэлэринэн, Онон кыһаахтык, таһаарыстаахтык үлэһит сымдаар нэһилиэк, тэрилтэ салайааччыларын көтүүккэлэтэр сыһаа. Өссө балары бөйүртүмүккэ, сайыннарыахха.

Афанасий Афанасьевич улууһун билэрин таһыла республика салайар эргимтэтигэр биасинтэ уонна биллэһтэ элбээтэ. 1990-1993 сс. Саха Республикатын народнай депутата буола сымдыбыта. 1993 сылтан Чурапчы сельсоветын Исполкомун председателин, партия райкомун инструкторунан, райсовет Исполкомун председателинэн, улуус дьаһалтатын баһылытын бастакы солбуйааччытынан үлэлээн, республикада балаһа биллэнэ, үөрэнэ. И. С. Сивцевкэ 3-4 сыл бастакы солбуйааччынан үлэлээн, кытаанах оскуоланы барда. Быйыл бу биас кы кинини солбуйан олорор. Улуус биер аксанала Черномырдин кэлин госудаствонно салайарга балаһа үөрэнэ, түбүстэ динринин, А. А. Захаров эмнэ. Сааһа эдэр (41). Онун эбиллэ эрэ турар ыһахтаах, минниэлээх.

Тыа сиригэр, чуолаан, тыа хаһаайыстыбатыгар буола турар реформалары дьэҥизтик өйдүүр итэһинэ өйүүр. Салгыы реформаны муннарыыга буолбакка, сайыннарыыга, салгырга үлэһит санаалаах даһаны. Маны таһынан чааһынай бас биллэһи кинринин өйүүр, дьон сирдээх-уоттаах буолалларна кыһаллар.

Бука дьон сонумсабырбакка, дьонтон дьонго үлэһинэ, уһун сылларга улууһугар үлэлээн кэлбит уолбутугар итэҕэл биэрэһхэ. Уопсайынан, чурап-

чусвармахпыт.

Чурапчы дьонно марахан түгэнигэр мэлдьитин тулуурдаах, түмсүүлээх буолаллара, онтон эмч дохсунуук сайдан, талааннарын арыһан Саха сиригэр үтүө ааттарынан кыһаах биллэллэрэ, хайбаллаах дьаһалаларынан сураһараллара. Ол үгэс элбөкдүйүү суоҕа диэн эрэнэбин.

Бар дьонум, итэҕэйиң, мин эһиэхэ олус эрэнэбич, оһон бары күүспүн биэрэн республикабыт итинни диэки сайдарын туһугар, санаа Саха сирин тутар туһугар биһиргэ үлэлнэхпит.

Эһиэхэ бука барыгытыгар, хас биһирдин дьон нэргэнигэ дьолу-соргуну, үтүө доруобуйаны, ситинилээх үлэни баһарабын.

М. НИКОЛАЕВ.

Полов Николай Фидипович, нэһилиэк дьаһалтатын суоппарын, комиссия чилиэни быһымытына киллэрэргэ.

12. Төлөйдөөбү быыбардыр учаастак

Крюков Николай Николаевич комиссия председателин солбуйааччынан биһиргэтэргэ.

Сивцева Анастасия Михайловна секретарынан биһиргэтэргэ.

25. Кини быыбардыр учаастак

Константинов Леонид Нотарович, атын сиргэ барбытынан, комиссия састаабыттан таһаарарга.

Коркина Айталина Николаевна, Чурапчы алын сүһүөх-оскуолатын учууталын, комиссия састаабыгар киллэрэргэ.

Улуус дьаһалтатын баһылытын э.т. С. ЕВГРАФОВА.

Мин тумулуктарым

чылар биһиги бөйүбүтүн кытта булуһа сымдаар «эдэрчи» салайааччыларбытыгар былааһы биэрэргэ наһаа кэтэмээйдийбит. Түксү, кинини наһаа «мэсруу» буоларын кэтэһэр табыллыбат, сэргэх ыһааһаас кэмгэр үлэлэтиэххэ.

Россия үрдүнэн бара турар, былаас билдээх-и-лаах политической быһыы-майгы, дьон өйө-санаата өссө даһаны туруга суох кэмгэр биһиги, чурапчылар, сомоһолоһон тураммыт, буола турар түбүтүтэлэри сатаан ырыгалыыр, бу уустук кэмгэ көтөөх хайысханы туһунан хайдыһыны таһаарбакка кэлбит, минни-ханнытын чуолкайдык билдэрбит ол ыһыгы таларбыт наада. Олоху эмнэ хаттаан түөрэ эргитэр наадата суох.

Ытыһар-сонгуур үбө-харчыта суох ырымаккыт кэмгэр салайан кэлбит уолаттаргыт кыһамныларынан, сүүрэн-көтөн, туруорсан үл-ас буланнар, улахан тутуулар олоххо киирдилэр. Ол курдук, 1992 сыллаахха оччолорго республикада биһир да улууска суох бэртээхэй оҕоһуулаах, тартаасовай дорожжа-лаах сүдү стадион, Чурапчы сэлэнньэтигэр бөдөҕтээс оскуола тутуллубуттара, интернат-оскуола бааһа кэҥээтэ. Улуус историятын тухары баһа санаа оһостуммут Чурапчы күүлүн Таатта урэдия кытта сибээстээн, айылҕа баарын тухары Чурапчы сэлэнньэтин уунан хаачыйар ыһах биллэтин эрэ (то-бо эр!) кыаһына.

Чурапчы санаа механизацияламмыт буойунат, улахан муус бадыбаала рынок кэмгэр эрэ үлэһи киирдэ. Бөйүбүт эппит халбаһытын, туустаах сыабытын, чоһооммутун, көбүөрдээх лэппиэскэбинин, мороженайбытын дьэ сир буоллубут. Төһө даһаны рынок дин-дин ыһаабыһыт-сонгобуһут иһэн, улууспут биллэһээх дьоннорун үйэтитингэ, бөлөһтэһингэ бу кэлин сылларга күүскэ турууна эрбит.

Түмүкпэр улууһум дьонун-сэргэтин, быыбардааччыларын А. А. Захаров иһин куластымыргытыгар ыһырабын!

М. Н. КОЛЯКИН,

**А. А. Захаров итэҕэллээх кинигэ, улуус баһынай
хаһаайыстыбаларын ассоциациятын сэбиэтин
председателэ.**

Олохпутугар уларыһы тахсыан баһарар буоллаххытына...

Быйылгы быыбар күнэ — ахсынны 22 күнэ олох-путугар биһир улахан быһаарар суолталанна.

Президентин биһиги олохпут хайдах салаллара быһаччы тутумлуқтааһын өйдүүр кэм кэллэ. Ааспыт сайын Россия Президентин быыбарыгар Ельцин да, Ельцин диэн баран, адыһах хоһоот, Президент, Провительство сыһаа политиканы ыһталлар, хамнаспытын биэрбэттэр диэн айдаарар, забастовкалыыр тоһо сонтоһуу? Итинни сыһаны Саха Республикатын Президентин быыбарыгар таһаарбалыт наада. А-ч-таһи, Россия Президентин быыбардааһынга курдук, М. Е. Николаев туһатыгар кэлтэһиң буолла. Онуоха сорох холобурдары этэн таһымын. Кандидаттар быыбардааччылары кытта көрсүһүүлэригэр А. Н. Алексеев, П. Д. Осипов, М. С. Сенинов ханнык улуустарга, куораттарга көрсүспүттэрэ эрэ иһ-тыллар. Ол көрсүһүүлэргэ быыбардааччылар иһи-лэргэ сыһамнарын (өйөбүттэрин биһир утарбыт-тарып) туһунан биһир тыл этилибэт. Оттон М. Е. Николаев көрсүһүүлэргэ «истинг быһыыга-майгыга» барбыттарын, «биһир санаанай өйөмүтүн» туһунан суруллар. Итинни таһынан Президент араас минтэ-кэргэ, муннахтарга, үбүлүүдэргэ сылдыһыттар иһинин өйүүллэрин, салгыы үлэһиттэргэ баһа са-лааларын эппиттэрин туһунан тодо-хоро кэпсэһэр. Социологическай ыһыһи түмүктэр, журналистар ылбыт интервьюларыгар дьон баһыйар үксэ М. Е. Николаевка куластыыр санаалааһын курдук, о.д.а. матырыһааллар бөһөттөнэ, телевидениеһи, радио-нан бөйүлэ туруллар. Итинни барытын ыраас ман-нымакка ылар буоллахха, атын кандидаттары биһир да улууска, биһир да куоракка сэнээрбэттэрин кур-дук харгыһа үөскүүр. Тус бөһөһи ону итэҕэйбэһиң.

Быыбар иһиннээди итинни кэлтэйдии агитаһи олоххо биһир позицията суох быыбардааччылары бэ-йэһа тардыы ыһымаһыттан атыннык сыаналананан табыллыбат уонна кэлингит өртө биһиэхэ барыбыты-гар охсуулаах буолуоҕа сэрэйиллэр. Быыбар ыһаах эрдэһинэ, 1996 сыл саһатыгар Ельцин рейтингэ Зо-ганов иһиннээдэр быдан намыһах этэ. Оттон быы-бар чутаһаатарын аһын Зогановы, коммунистары кэлтэйдии холуунары күүһүрэн, сирни таһынаа ыһыттылар. Ельцин рейтингэ улаатан таһымыта. Ити опыты биллэһиң былааска олорооччулар Саха Республикатын Президентин быыбарыгар сатаба-лаахтык туһана сатыллылара чуолкай буолуо.

Билигин биһиги дойдубутугар демократия сайдар буолбатах, төттөрүтүн, мин санаарбынан, Россияга анархия сабардаата. Ол эбэтэр — безвластие, рас-пушечность, беспорядок, хаос. Дойдута бэрээдэ-к ыһылына, хоро таһымы, харса-хабыра суох буолуу-бүрүүкээтэ. Уларыта тутуу кэмгэр, бэйэлэрэ да этэллэринэн, билиһэллэринэн, булугас өйдөрүнэн, са-табылларынан байбыттар-тайбыттар, сылаас олох-булбуттар, ханнык эмит дуоһунаһа тиксипиттэр, биллэн турар, бу олох уларыһыан баһарбаттар.

Бөһөттөн да аһахтаах, радиоттан да иһиттэххэ, телевидениеһи да көрдөххө, Саха сирэ чэһирин сайдыбыт бөһө, туох үчүгэй ситиһилибитэ барыла Президент иуударай өйүн түмүгэ, кинини солбу-йуохха айылаах суох үһү. Иэдэһиһа дьону Михаил Ефимович үчүгэйдик өйдөһөр кинигэ Ельцин Саха сиригэр минтэ кэлэ сымдыыта абыраабыт, онон иһин иһэһи болдоһоххо дуоһунаһыгар хаалыһыт иүлүтү түспэтэхпитинэ сатаһар үһү. Итинни суру-йуулар, эһитлэр элбөхтэр эрээри, мин холобур ы-һыһытынан иһини эрэ ыһымаһа этэ — «Туймаада» ха-һыакка — Алексеев М. П. — Даһыс. «Саха сиригэр» суруйааччы Г. Угаров ыһатыйаларын. Мин М. Е. Николаевы киһи, үлэһит быһыытынан сирэн буо-бакка, кини биһиги республикабытын урууку сайда-һипит ыһыһыттан туоратан, буолаары буолан, Ро-ссияда биһир бастакынан капиталистическай ыһыһа киллэрэн иһэрин утаран суруйабын. Кини, партия обкомун урууку секретара, биллэһиң «урууку өртү-гэр биһиги коммунистическай угаарга олорбуппун», «коммунистическай идея Саха сиригэр туох да үчү-гэйд биэрбэтэ уонна иһиникитин биһирэ да суоҕа» диэн этиһиттэн кэлэһиң утарабын.

Онон ким Президентинэн талаһыт? Итиннэхэ мин саха норуотун биһир чаһылхай уолунан сыаналыыр киһибин, норуот былааһын туругурда, дойдута жан-наабыт экономическай, политическай, духовнай кри-зистэн республикатын таһаарар иһин утумнаахтык охсуһар А. Н. Алексеевы ааттаһа этэ. Кини со-ботох киһи мунгура суох былаастаһыһытын, общес-твенны сыта байбыттарга уонна быһа дьадаһыттар-а араарар политиканы кытта хара маннаһыттан эйэ-лэспэтэ. А. Н. Алексеев салайар үлэһэ опыттаах, ханнык баһарар таһымыга государственнай боппу-руостары быһаарар ыһахтаах ким эрдэһиниһа, күүстээх политик, ыһыһнарылаах тыллаах араатар.

(Бүтүүтүн 3-с стр. көр).

Ахсыниһы ий 15 күнүгэр Саха Ресубликатын Прэ-
зиденин дуобуһаһытар кандидат М. Е. Николаев
быыбардааччылары кытта көрсүһүүтэ уонна улуус
хас да бөдөҥ объектарыгар сыдыахтааһа ба-
лааннамыта эрэри, бөйгөтэ кэлбэтэниин, юни-
быыбар хампаанньаһыгар итэһэллээх киһигэ, рес-
публика үөрэҕин министриин э.т. Е. Н. Михайлова
Таатта улууһугар ааһан иһэн кылгас көрсүһүүтэ
буолла. Мунньах улуус дьаһалтатын дьэтиин акту-
вай саалатыгар төрийдэлэр, үчүрүдүөннелар саты-
һааччылар уонна пединяктар баһылыктара, улуус
дьаһалтатын управленнеларын аппаратын үлэһиттэрэ
кыттылыах буолан ааста.

Е. Н. Михайлова кылгаастык үлэни ололор Президент быыбарга кыттар политической өхсүһүүтүгө.

САНААБЫН ҮЛЛЭСТЭН

Саха сирин быыбардааччытара бэйэлэрин олохторун кэлэр 5 сылга кимнэхэ итэҕайалларын быһаарынар кэмнэрэ абыыах хонук хаалла. Республика, улуус олоҕо бастагы салайааччы таһымыттан, билигин кэмиз кини олоҕу хайа хайысханы сүрүннээйи ытыарыттан, нэһилиэнньэ социальнай көмүскэллээх буолуутугар төһө ыһалларыттан быһаччы тутулуутаах.

Республика Президентин дуубунаһыгэр күрэхтэһэр кандидаттартан мин түс оһиэм М. Е. Николаев иһин куоласкын биэриэм дин саныһым, Михаил Ефимович дьонтон уһулуччу үлэит хаачыстыбалааһынан, хачык да салаада дилиг биллиһээһинэ, норуотка туһалаах, нэскиллээх бонпуруостары чорботон, бачо ыарахаттары аахсыбакка быһааран, олоҕо киллэриһэринэн, Россия үрдүкү былаастарыгэр бонпуруостары ыһыһарыҕылаахтын туруорсарынан тэһиээда суох дин саныһым.

Сорох дьон киинин валютаны бэйэтэ бас бигэн бачаачыдынар дьон кудук түһэрэ сатымыллар да, мин саамай сөккө, өйдөөхтүн дыһайда дин санамбын. Ити валюта республика уосай бюджеттыгар, кирээн бытарымтдыгыта, үлэбиллибита буоллар, суола-ийэ биллибэккэ нигэн-сүтөн хаалыа этэ. Киин валютаны бэйэтин контуруолдууан ороскуоттан республикабытыгар Россияда да суох өмтүнэр киин, оҕо-ийэ киинэ, араас спортивной дыбарыастар, дик-перистег тутуулары олоххо кырдылар. Бу дьон-норуот абыранар, өрүһүнэр, республика үйэ-сэас тухары киэн туттар тутууларынан бусуоллар. Киин бу улахан муударай салаатата кириитикализациятэ-лэр хайдаһыан эрэ сөп. Аны республика улахан промышленнай төрүтэлэрэ саага технологияда көстүлэр. Билигин М. Е. Николаев Россияда эрэ буюу-баһа, аан дайдута биллэр алтарымтаттаах, ханыыт да госуларство баһылыга, Россия министрэ аахсар салайааччытынан бусула.

Саха сириг билиб бардааччыларыта иттичэ иннибиг-
гөр уктар, кизэн туттар биэр кийилэмминистин ула-
рыыхтара диң санаабаппын. Оттон чуралчылар бе-
лаларын кыһалчаларын кинизээр да билэр, өйдүүр
салайааччыларыгар куоластарын бизириэхтэре диэн
эргэбим.

Улаус баһаылытар турбут икин кандидаттан эин Мишон П. Н. сөнтөөх буолуо этэ диэ саныыбын. Петр Николаевичи кинини кытары биригэ улааппынан билэбин. Кини үлэһэ оһуобай сүрэхтээх, үлэ итэриэһин байыта тус кыһалдыгынааһар үрдүтүк тутар, күнүһү-түүһү аахсыбака үлэһинэ үчүгэй хаачыстыбаах. Үлэ коллективын табын тумар, тэрийэр дьобурдаах уонна үлэһитэргэ хонтуруолу, ырдэбин сөнтөөхтүк туруорар, ону хайаан да олоххо киллэртэрэн тэйэр, тус байыта үтүө бэрэздэнтээх, культуралаах чачы аныгы нэм салаааччыта.

Тулаахай үүсгэсэн нийгэмлэгийн билэн улсгайныт, онц дээн кыназгатын ордуу өйдүүр амарх сүрэхтээ, улуус кыар үчүгэй үлэлээх тэрилтэтин салайаачытын быһыытынан уонна араас быһбарданар ортамнарга үчүгөйдик үлэлээбит киһинэн биллэр. Республика, нуорат тэрилтэлэригэр боппууоһу хайдах туруорсары, хайа нанынан киирэри-тахсары биллгт, бидебит, сыгыы туруорсуудаах киһи. Онон улуус быһбардааччылары Петр Николаевич иһин нуоластаахтарына, сыыстарыахтара суора.

Ханник ди салаада сага салайааччы сага сүү-
рөөн киллэрэр, сагалыг көрүүдэх буолар. Мөн
Петр Николаевич А. А. Захаровтың биһигэ үлэ-
диллэрэ буоллар, ордун табыгастаах, улуусна ба-
рыстаах буолуо ээ диң санаабын.

Минтин ыраак олорон, кырдааганынсыан сүбөчүт
буода сатыыр дин санзамат. Бу ыстатыйаны реда-
ция соруудагынан, бөлүмдүгүчү санатан үлөс-
түн быгыгыттынан уонна, сыл атарыгар дейдүбүн
олорор буоламмын, улуунум дымбатыгар кыла-
ларбынан салытаран сүрүйдүм.

Роман ФИЛИППОВ,
персональный пенсионер, улуус бочуоттаах
гражданина

2
ӨССӨ ДА ИТЭБЭЛ БИЭРЭН

республикада бытар социальный-экономической үдөтүн хайыксаларыгар тохтоото уонна кандидат программатын сүүрү өргүн билиһиннэрдэ. Информационунууһун ийитиһи аахсат. Дьону ордуу туох долсулар? Ол кырбикт ийитиһилэргэ көстөр. Хамнас кэлитиһи боллурууһа бастаканын бариллиһэ. «Президент бэс, от ийитиһи сабаллаан хамнас бариллиһи түс бэйэтини уонна хаас ий ахсын контуруоллоох буолан эрэниирбитэ да, мээтир. Норуотка артылары тобо тусобат?», «Кииһи Государтвенная Муница» (Ид Түмэн) Республика палататын сессиятыгар Президент, хаас эмэ веберторон бара, дьэ республика валютнай фондатын уонна ол туттуллуутун туһунан ийитиһилэрин оторбутта. Мээсабай информация средстволарын барестабиллаларин таһааран, истадизинин. Сүүрүн баайбытын норуоттан тобо кистибит, истигэ-билгигэ таһаарыллыт?», «Сахаада», республика атын да хаһыаттарыгар Президент астарыгытыын түһэрэр ыстатыйалар тахсыдалаатылар. Балар тобо оруннаахтары, киби достонностогун түһэрэр, айардастымы баһадырдар эрэ смаллаах буоллахтарыга, тобо зпичи бариллибэт эбэтэр ыстатыйа автордара тобо буруйу сэмэни сүккүттэрлэй?»— диин, о.д.а. быыбардааччылар мунаарар ыйытыыларын биэрдилэр. Балары сэгэ Президентэ кандидат үөрэх министриин э.д. баларынан, оскуола, үөрөх үлэһиттэрэ хоҥо кыткан аллар. Тэриэтэлэр монкурууттааһынара, наһи-кууһи

төлснөт буюуудуудыг хамта да үгүйс, баяр харгын,
бу туйунал «нурунчмагройн» АӨ директора Н.
Н. Павлов сүрүн уюуна улахан сакаасчт Үерөх ми
интереснот улаамын үлэз 2 млрд. солж. курау
тутаачыларга бирихтэхэ иэин хайдах төлөлөр
ыйтга. Ол эрээр общество директор, астинар
эппиэти бу да сэрмэгэ нлбата. Константин Ко
тантвиович түмүгэр Президент М. Е. Николаева
баламлабт суругуу хамта итгэлдээр туттарда.
«Ветеринарнай сулуусуу олж критическэй бала
намалдах», — диед туран, бу тэрилтэ начальни
Л. И. Макарова эмнэ Президентгэ биэрэгэ суул
туттарда.

Улахан элэл суох буолла. Арай тичэһэһэ учуутал-
да Л. Е. Юриллиһа учууталлар, төрөнүттэр аат-
тарыттан Президентка кандидат М. Е. Николаев-
ыттар үлэтин сыаналыылларын, билиннэлэрин уса-
на, өссө да итэһэл биэрэн, ахсынны 22 күнүгэ-
киниэхэ куоластыырга быһаарынылаллаахтарын бил-
дэрдэ. Ыйытты-этин курдук Үөрэх министэрини-
тын аадырыһыгар Чурапчы алын сүһүөх оскуолагын
директора В. М. Иустров, Чурапчытаабы расчот-
най-кассавай киһи начальнига Д. Н. Еыграфов, Пре-
зидент ыйтар политикатыгар тохтоон суолу тутар-
өрөмүөнүгүр участан начальнига Н. Н. Попов уо.
д.а. тыл эттилэр.

C. СЕМЕНОВА.

УЛУУС ДЬАҔАЛТАТЫН БАҔЫЛЫГАР КАНДИДАТ
МИШКИН П. Н. ҮЛЭТИН, ОЛОБУН ТУҔУНАН

1962 с. рабочай изгээнигээр төрөөбүтэ. 1984 с. Приморскайдаагы тата хайаайнхытибатын институтун бүтэрэн, инженер-гидролог идэтин ылан, Чурапчытаагы медиорация ПМН-тар мастарынан, 1997 сылтан начальынтынан, 1989 сылтан ССКН райкомугар инструкторынан, Чурапчыть сельсоветын исполкомун председателинэн үлээбүтэ. 1992 сылтан Чурапчытаагы тутар-өрөмүөнүүр уу хайаайнхытибатын холбохугуй начальынтынан хүн бүтүкүгөө дээрэ таһаарылаахтын үлэдиинэр. Кэргеннээх, иккис кылы олодох.

Мишин И. Н. хара үзэлнээгтэй специалистарга, коллективка, нийгмийнхөдө тирэгдэр үгөө хаачыг талбалзх буолан, улахан алтаргыгастыан туһанар салгыааччы. Ол да иһин иһин үзэлнэр коллективын специалистара уларыйбакка, эмнэ таһаарылаахсык үзэлнидлэр. Кылаабынай инженер Попов В. В. бы быд СР тлаатын таһаарыгастыан угуолаах үзэлнэг буолла, коллектив рынок усулусбууатыгар үлэниг тэрин ааһыаакка беригэмэтигэр хамнастаан иһө, нийлээннэг кыһалбаларыгар болдомтолоохтук сыһаанаһан толорор буолан махтал-байыыба тастларын күүрүүтүн истэр.

Сельсовет уонна Улаус Муһньабын депутатын быһытынан эйиһиниһэр билдэр-көстөр улэни мыйалаата. Чураачы сэлэһиниһэттэр Комсомольскай, Карл Маркс, Ярославск, Ленин, Ойуунускай, Петровский уулуссаларын оҕорторбута. Таас муостачы

тутуу юниа быһаччы салалтатын быһылыныча
Үрүһ Күөл, Сири Холдоос, Диринг, Чыһаас, Бэрэ
Аана Аһаһын, Тумуһаһаах, Имититэ, Чуранчы,
Сугулаан, Харбала, Буор Дьыа, Хаһас Эбэ, Чоу-
рааһытта күөллэригэр саҥа уулар киириилэрин
лааччыһа, элбэх быһыттар тутулуһулар, нүөлсү-
гэр системалар таһыһыһылар, сири сиоруу бы-
лаһыһаһын быһылыныа. Сыһ аһын нөөһуһуһа
Чуранчы сэлэһыһын сүһүлээх ыһларытар ууһу
быһаһтаран ойбоһоһуу боһуһуһуу быһаарда.

Үеһә тәрлалтларлар үзүтәй хаһайысытыбанныи быһыһатын алтарыгыттаах. туурорсууһун куруу-
туһ документларга олобураһ ыһыннарар, үп-харч
бэлэбит улууспутугар көсүбөтинни, Театтада, Уус-
Алданта, Мэнгә-Хагаласка килли инки сыла кө-
һөк үлээһи үлэһитэрини хамнаһаһыны ситистә.

Атлан сирт үрдүкү үлөзү уруксуз өттүгөр ичкү төгүл ыгырыгы баарын Петр Николаевич дойдубуттан барбаптын дизи аюмдасайыста, мининтин да байытын төрөбүт улуунун деонуун туулар үлөзүлүсү биге бынаарынылаан.

Онон улдус бичбардаачыларын билимээх-көрүү-
лээх, принципалнай ирдэбиллээх, кэскиллээх дэ-
баныстыбанный сайаанаачыга, улдус инники сай-
дымтын республикабыт үрдүкү тэрилталаригэр ту-
руорсар толору кыахтаах Миишкин П. Н. инни куо-
ласкытын бичэрэгитигэр ыгырабыт.

Көбүлүүр бөдөлх.

Мишкин П. Н. быыбар иннинээҕи платформата

1. Улаус биджета, республикаттан кэлэр аналлаас үбүлэһиннэр, дотациялар човчу сыалларынан ту баннылалларыын ситиһин.

Улустаады бюджет, нолуок суотугар үскэтнлэн дохуотлаах өтүн мунутуур нөдүүстэхтик туһаныы, улус нингэр сыналлах нумаадылары эрктин суотугар бюджет кырымычытын сарбыйыы.

* Тэригтэлэр икки ардыларыг бюджеты уонна нэ-
гис хардарыта аахсылары тэрийииккн кнэнтин ту-
һаныы.

2. Улууспа уу проблемата сытынытын турарынан, ону быһаарарга Олунэс Туора Күөл водовод ту-гуутун салгыы ыһтыһымы ситиһин. Сир аһыһаары уоһаа олохтоох ууну көдүүстээхтик туһанарга кө-сүлүлээх быһаары өһөрөн утумнаахтык үлэһээрин

3. Нэлэлгээтэр нийн ардчилалхааь суоллары
гэрууу, эрехуэнээлэни, «Нил эгэр» эконо-
мическай сайдыы зонатын программаттар кидлэртэ-
эи гонна удууэ бюджеттар «Суол» фондатын
эрийэн, сыдлата ыыты.

4. Сала тавс типовой балымыа тутуутун сагаалыны ситийип, эмке уонна үөрэҕариниэ кадрдар тинибэттеринэн, киһилэри олохсутаар сыматан, иһилэрсэ улууска дьыа тутуутутар нөлөр осуданы уоратара суох бизирит.

6. Тус хайааыстыбатын бородуунталарын эгсгөн талаарыг үрдээн илнэтин сэтгннн, ол илнээн хайааыннаахын көрүүтгэн тутууга суох баы аныгүлү өгсгөн талаарыгччылары өйөөхүн. Бородуунтаны астаахыны уонна багарыны боппу-

руфун быһаарымы. Кооперациялааһымы, специализациялааһымы өйөөбүн. Сирэ кытта үлэни кодүүстээхтэ, быһаарынаахтык ытыты. Норудууксууа сыматтын уонна компенсациятын үрдэтэргэ Правительствобу турарымы.

Ө. Улуус ыңгачын инники сайдытыгар маннаак
үлэлэри мытарга:

— Үлэ мнэстэтин дэлэтигэ хаймсагаах үлэни аю
һилиэмтэринээн тэрийин.

— улуус наадьбар специалисттарын үөрэттэрийнх
былааннаан ытты.

7. Улуузна бэрэвэдэгн туссарар смалтан онно сы-
һыаннаах суут, прокуратура, милиция уотна общест-
веннай теритотолор ыһа сибээстөөхтүн биһирэ үлэ-
дэхһинээрин аһаан-чигээт.

8. Улууэка кыра бизнес, предпринимательство, банковская учреждениялар туруктааткыч улаанналар туунутар утуумаах кредитной политиканы кытат, кышыллар рынок сыһыаннаахыларыгар правэаэ оттувиз көмүскөлдөөк бодом.

Ө. Кылгас орто уонна ухун бондоохтоох кредит-
тэри итинэн инвестициялары дьон олорун туссар
производстволарга уонна олохтоох табаар өнөр-
чуларга угуу. Бу көрүүлэр үө сыллаахтын туһа-
нылыытын уонна төһөрүлүүтүн көтөрүөдү-
нүн.

10. Салалта, аппарат үлэһитэ туруоруллубут
учаастагар ээһиэттэһин үрдөтүнэ хардарыта ирдэ-
били олохтообун.

